

Egervári Közös Önkormányzati Hivatal
☒8913 Egervár, Vár u. 2. ☒fax:92/564-013, 564-014, 30 8214561
E-mail: kozshivatal@egervar.hu

7. napirend anyaga

ELŐTERJESZTÉS

Pethőhenye Község Önkormányzati Képviselő-testületének 2023. október 25. napján tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a lakóhely környezeti állapotáról 2023. év

Előterjesztő: Deák István György polgármester

Készítette: Dr. Ürmösiné Kómíves Eleonóra jegyző
Dr. Kocsis Viktória igazgatási ügyintéző

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdés értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet, valamint a lakóhelyi környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A környezeti elemek állapota, de különösen a levegő-tisztaság, a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek minősége közvetlen hatással van az életminőségre, ezért a környezeti elemek állapotának figyelemmel kísérése és a környezetvédelmi beszámolók célja elsődlegesen az emberi egészség és az élővilág védelme, az arra veszélyt jelentő folyamatok megelőzése.

I. Helyi környezetvédelemmel kapcsolatos általános feladatok

A települési környezet védelme érdekében végzett, illetve végzendő helyi feladatok az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtása és a hatáskörbe tartozó hatósági feladatok ellátása,
- önkormányzati rendeletek kibocsátása a környezetvédelmi feladatok megoldása érdekében,
- együttműködés a környezetvédelmi feladatokat ellátó egyéb hatóságokkal,
- környezeti állapot évenkénti elemzése.

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően négy törvény, a környezet védelmének általános szabályairól szóló **1995. évi LIII. törvény**, a természet védelméről szóló **1996. évi LIII. törvény**, a hulladékról szóló **2012. évi CLXXXV. törvény**, a vízgazdálkodásról szóló **1995. évi LVII. törvény**, és ezeknek végrehajtási rendeletei teremtik meg. E jogszabályokból eredő feladatokat részletesen az önkormányzati hatásköri jegyzék tartalmazza, amely terjedelme túlmutat e beszámoló keretein.

Környezetvédelemmel kapcsolatos helyi szabályozás az alábbi helyi rendeletekre támaszkodik:

- Pethőhenye Község Önkormányzata Képviselő-testületének **12/2020. (XII.18.)** önkormányzati rendelete a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatásról
- Pethőhenye Község Önkormányzata Képviselő-testületének **6/2004. (VII.1.)** önkormányzati rendelete a talajterhelési díjról
- Pethőhenye Község Önkormányzata Képviselő-testületének **7/2019. (VIII.30.)** önkormányzati rendelete a településképző védelméről
- Pethőhenye Község Önkormányzata Képviselő-testületének **6/2022. (VIII.07.)** önkormányzati rendelete a helyi környezet védelméről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról, a helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásáról

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés b) pontjában és a 48/E.§- ban meghatározott tartalmi követelményeket figyelembe véve a település környezetvédelmi állapotát érintő témakörökben az önkormányzat települési környezetvédelmi program készítésére kötelezett.

A helyi környezetvédelem alapja a Környezetvédelmi Program, az elérni kívánt környezetvédelmi célokat, a végrehajtandó feladatok sorrendjét, a megvalósítás eszközeit, illetve a pénzügyi igényeket kötelezően tartalmazza. Alapvető célja a fenntartható fejlődéshez szükséges legfontosabb környezetvédelmi feltételek kialakítása és a környezetvédelem stratégiai feladatainak meghatározása. A program célja nemcsak a legfontosabb környezeti problémák feltárása, hanem azok megoldása is.

A törvény értelmében a települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri az azokban foglalt feladatok megoldását, és a programot szükség szerint - de legalább két évente - felülvizsgálja.

Pethőhenye Község Önkormányzata környezetvédelmi programmal nem rendelkezik, ennek elkészíttetésére nincs az önkormányzatnak szabad forrása, ezért ezen kötelezettségének pályázati támogatás segítségével tud csak eleget tenni a jövőben.

II. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény az alábbiak szerint nevesíti a környezeti elemeket:

- földvédelem
- vízvédelem
- levegővédelem
- épített környezet védelme

Minden környezeti elemet önmagában, a többi környezeti elemmel alkotott egységben és az egymással való kölcsönhatás figyelembevételével kell védeni. A környezeti elemek védelme

egyaránt jelenti azok minőségének, mennyiségének és készleteinek, valamint az elemeken belüli arányok és folyamatok védelmét.

1. A föld védelme:

A föld védelme kiterjed a föld felszínére, és a felszín alatti rétegeire: a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti formáira és folyamataira. A föld védelme magába foglalja a talaj termőképessége, szerkezete, víz- és levegőháztartása, valamint élővilága védelmét is.

1.1. Földhasználat:

Pethőhenye **állandó lakosainak száma 424 fő** (2023. január 1. napi adat), a lakásállomány száma 190 db. A KSH legfrissebb, 2020. évi adata szerint a művelésbe vont 28 db gazdaság használatban lévő mezőgazdasági területe: 247,34 ha, melyből szántó: 190,68 ha, konyhakert: 0,49 ha, gyümölcsös: 16,27 ha, szőlő 1,99 ha, gyeperdő 37,89 ha. Rét-legelő 103 ha, lomblevelű erdő 359 ha, vegyes erdő 4 ha (2019-es adat).

A település közigazgatási területén lévő mezőgazdasági földterületek nagy része művelt, a rétek kevés kivétellel gondozottak. A falu lakóinak 90 %-a évszázadokon keresztül a mezőgazdasági termelésből élt. A területen nincsenek kis-közép- vagy nagygazdaságok, kizárólag mikrogazdaságok működnek, s jellemzően a mezőgazdaságból élnek.

A település **közigazgatási területe 8,87 km²**. A település belterületi részéhez (0,72 km²) viszonylag nagy kiterjedésű (8,15 km²) külterületi rész csatlakozik, melynek zártkerti részén lévő pincék, egyéb épületek egyre népszerűbbek. Az elmúlt időszakban több család választotta lakóhelyéül Pethőhenye zártkerti részét, valamint az önkormányzat is vásárolt itt ingatlanokat a Pethőhenyére költöző ukrán menekült lakosság elhelyezése céljából.

A mezőgazdasági földterületek nagy része művelt, a rétek kis kivételtől eltekintve gondozottak. A vadgazdálkodásra alkalmas területek nagysága jelentős. Pethőhenye területén leginkább az agyagbemosódásos barna erdőtalaj a jellemző. Ez minőségileg megfelel a mezőgazdasági műveléshez.

1.2. Úthálózat:

Az Önkormányzat kezelésében lévő kiépített úthálózat hossza 6,3 km (2021-es adat), területe 24. 400 m² (2021-es adat). A kiépítetlen út és köztér hossza 50,2 km (2021-es adat). Kiépített járda hossza 0,2 km (2021-es adat), kiépítetlen járda 0,1 km (2020-as adat). A KSH legfrissebb adata szerint az állami közutak hossza 1,153 km, és ezek területe 5 534 m² (2022-es adat).

Pethőhenye Önkormányzatának kezelésében lévő úthálózatnál problémaként jelentkezik, hogy a zártkerti településrészen lévő utak minősége gyenge. Felhőszakadásos időszakokban – mint amilyenek az idén is előfordultak -, illetve huzamosabb ideig tartó csapadékos időjárásban van olyan hegyi ingatlan, amely nagy nehézségek árán közelíthető meg, illetve megközelíthetlenné válik.

A problémák kezelésére, az utak járhatóvá tételére az önkormányzat több pályázatot is benyújtott a Belügyminisztériumhoz. A 2021-ben benyújtott VIS MAIOR pályázat a 2488, 1973, 2099 és 095 hrsz utak helyreállítására irányult. A pályázattal mindösszesen 1.560 m²

útfelület helyreállítására kerülhetett sor.

2022-ben az 1845 hrsz út felújítására nyújtott be vis maior pályázatot a település.

2023. évben a szélsőséges időjárás a pethőhenyei 1845, 2018 és a 2099 hrsz-ú utakat tette tönkre, a felújításának támogatására benyújtott vis maior pályázat elbírálása folyamatban van.

Az Önkormányzat a VIS MAIOR helyzeteken túlmenően is elsődleges fontosságúnak tartja az utak minőségének javítását, melynek érdekében több sikeres pályázatot nyújtott be.

2021. évben a Magyar Falu Programnak köszönhetően 37 581 230 Ft-ot nyert a 21/2 belterületi, valamint a 05 hrsz-ú külterületi utak felújítására, melynek során 821 méter hosszú útszakasz újulhatott meg.

2022-ben megkötötte az Önkormányzat a kivitelezési szerződést a 2021. évi Zártkerti Programra benyújtott nyertes pályázat megvalósítására is, melynek során 23 000 000 Ft összegű támogatásból felújításra kerültek a pethőhenyei 0114, 0118, 2448, valamint a 0111 hrsz-ú utak, illetve az önkormányzat tulajdonában álló 2238 hrsz-ú tömésince épülete.

Az önkormányzat sikeresen pályázott a Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága által 2021. 05.28. napján meghirdetett Külterületi helyi közutak fejlesztése című, VP6-7.2.1.1-21 kódszámú pályázati kiírásra. A pályázattal elérni kívánt cél a leromlott állagú pethőhenyei 0149 és a 0129/2 hrsz-ú utak felújítása, melyhez az önkormányzat 34 758 518 Ft összegű pályázati támogatást nyert el. A projekt végrehajtása még nem kezdődött el.

A település határában korábbi években megkezdődtek az M9-es autópálya építésének előkészületi munkái, azonban a Kormány az orosz-ukrán háborús helyzetre való tekintettel az építkezést tavasszal leállította, melynek következtében leálltak a kisajátítási, adás-vételi eljárások.

A nyomvonal kijelölés, illetve a régészeti munkák miatt az autópálya nyomvonalába eső területek nem lettek megművelve. Az addig békés, háborítatlan természeti értékek megbolygatásra kerültek, nagy területeken kitermelésre kerültek az erdők, melynek vadállománya is változott. A kisajátított földterületeken a parlagfű, illetve a gyommentesítés - amivel a földtörvény alapján biztosított lenne a területhasználat - problémát jelent majd a közeljövőben is.

1.3. Ökológiai viszonyok:

Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint védett természeti területek, és védőövezetük ökológiai folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak egységes elnevezését jelenti. Ezek a területek védett fajok élőhelyei, ökológiai funkcióval rendelkeznek. A területek védelmére vonatkozó törvényi szabályozás még nincs teljesen kidolgozva, alapelveit a Természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény fektette le.

A település déli részén található nemzeti ökológiai hálózat funkcionális elemei:

Magterületek:

Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai.

Ökológiai folyosók:

A magterületek közötti kapcsolatot a sávós, folytonos élőhelyek, vagy kisebb-nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják. Ezek az élőhelyeket, élőhelykomplexumokat kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között.

Pufferterületek:

A magterületek és a folyosók körül védőzónát (pufferzóna) kell kijelölni, ahol még a természetközeli élőhelyek aránya lehetőség szerint magas, feladatuk a magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján a településen jelentős a NATURA 2000 területek száma. A Natura 2000-s területbe sorolás célja a biológiai sokféleség megóvása, a fajok és élőhelytípusok hosszú távú fennmaradásának biztosítása, természetes elterjedésük szinten tartásával vagy növelésével.

Az Alsó-Zala-völgy Natura 2000 területen nagyrészt láprétek, kaszálók, legelők találhatók, kisebb részt szántók fás területek, de beépített, vagy építésre kijelölt telkek is.

Pethőhenyén 120,962 ha-on (10,60%) találhatóak NATURA területek.

A NATURA területe az alábbi helyrajzi számokat érintik:

Pethőhenye Alsó-Zala-völgy (HUBF20037)

02/2, 02/3, 02/4, 02/5, 02/6, 02/7, 02/8, 03, 04/1, 04/2, 04/3, 04/4, 04/5, 04/6, 04/7, 04/8, 04/9, 05, 06/1, 06/3, 06/6, 06/7, 06/8, 06/9, 06/10, 06/11, 07, 08/4, 08/5, 08/7, 08/8, 08/9, 08/10, 08/12, 08/14, 08/15, 08/16, 08/17, 08/18, 08/19, 08/20, 08/21, 08/22, 08/23, 08/24, 08/25, 010, 011, 012, 013, 014/1, 014/3, 014/4, 016, 017, 022/2, 022/3, 022/4, 023, 024, 025/1, 025/3, 025/4, 0124, 0125, 0126, 0127, 0128/1, 0129/1, 0129/2, 0129/3, 0132, 0133, 0134/2, 0134/3, 0134/4, 0134/5, 0134/6, 0134/7, 0134/8, 0134/9, 0134/10, 0134/11, 0134/12, 0134/13, 0134/14, 0134/15, 0134/16, 0134/17, 0135/1, 0136, 0138, 0139, 0140/2, 0140/3, 0140/4, 0140/5, 0140/6, 0141, 0142, 0143/1, 0143/2, 0143/3, 0143/4, 0143/5, 0144, 0145, 0146, 0147, 0148/4, 0148/5, 0148/6, 0148/7, 0148/8, 0148/9, 0148/10, 0148/11, 0148/12, 0149, 0150/1, 0150/2, 0150/3, 0151, 0152.

2022-ben a kisajátítások során kijelölésre került a falu határában lévő Csillag-hegyi forrás, mint „ex-lege” terület védőzónája.

1.4. Hulladékgazdálkodás

Pethőhenye Község Önkormányzata Képviselő-testülete által idén módosításra került a helyi környezet védelméről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról szóló 6/2022. (VIII.7.) önkormányzati rendelet.

Az egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi II. törvény 2021. március 1. napjától 2025. január 1. napjáig fokozatosan lép hatályba, és szakaszai módosítják a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényt (a továbbiakban: Ht.). **Ennek értelmében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás megszervezésének feladata 2023. július 1. napjától az állam felelősségi körébe került.** Az állami hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát az állam a **MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. (MOHU Zrt.)**, mint Koncessziós Társaság részére, koncessziós szerződéssel 2023. július 1-jétől 35 évre átengedte, vagyis a hulladékgazdálkodási közfeladat ellátása az állam közfeladatai közé tartozik. Az állam hulladékgazdálkodási közfeladata a hulladékgazdálkodási intézményi

résztevékenységre és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységre terjed ki. Ezzel párhuzamosan megszűnik az önkormányzatok hulladékgazdálkodási közszolgáltatás megszervezésével kapcsolatos feladata. A hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlója 2023. július 1. napjától a Magyar Állam, az állampolgárok közvetlenül az állam által megbízott MOHU MOL Zrt-vel fognak kapcsolatba állni

A hulladékszállítás gyakorisága a kommunális hulladék tekintetében heti egy alkalom, minden pénteken történik. A kommunális hulladék elszállítása a lakosság számára ingyenes, annak teljes költségét az önkormányzat finanszírozza. Ellenben azok a pethőhenyei lakosok, akik nem pethőhenyei állandó lakcímmel rendelkeznek, nem jogosultak az ingyenes szemétszállításra!

A környezet védelme érdekében a hulladékok hasznosítása kiemelten fontos terület. A háztartásokban keletkező hulladékká vált csomagolóanyagok nagy része újrahasznosítható. Az újrahasznosításhoz nélkülözhetetlen ezeknek az anyagoknak a pontos válogatása, azaz a szelektív hulladékgyűjtés.

A papír és tisztított műanyag hulladék összegyűjtése szervezeten megoldott, hiszen minden hónapban a lakóházak elől, zsákos formában szállítják el a szétválogatott hulladékot. Továbbá a helyi rendelet azt preferálja, hogy a konyhai hulladék lehetőleg kerüljön komposztálásra.

A településen egy helyen, a templom mellett volt egy szelektív hulladékgyűjtő sziget, amely gépjárművel könnyen megközelíthető. Itt papír, műanyag és üveg szelektív gyűjtésére volt lehetőség, azonban a gyűjtő edények szándékos rongálásnak estek áldozatul, illetve sokan a gyűjtőedények mellé helyezték el a hulladékot. Így jelenleg a szelektív „sziget” -en való hulladékgyűjtés nem megoldott. Megoldás lenne esetleg a gyűjtőedények számának növelése, azok rendszeres karbantartása, a megrongálódott gyűjtőedények szükség esetén történő cseréje vagy esetleg a szigeten kizárólag üveg szelektíven történő gyűjtése. Ha ez nem biztosítható a sziget nem működőképes, így annak teljes felszámolása indokolt.

Korábban a település tisztasága érdekében az önkormányzat évente 1 alkalommal lomtalanítási akciót szervezett, amelyre azonban a covid járvány alatt elmaradt, így a háztartásokban keletkezett felesleges „lom” elszállítása szervezett akció keretében nem megoldott. A hulladékudvarba beszállítást nem mindenki tudja megoldani, így sajnálatos módon a környező erdőkben sokszor találkozni a háztartásokból, illetve kisebb vállalkozásokból kikerülő elhasználdott, üzemképtelen, illetve feleslegessé vált háztartási gépekkel, egyéb háztartási lomokkal (pl. bútor), építési törmelékkel. Ennek felszámolása az ingatlan tulajdonosára, és az önkormányzatra ró plusz terhet, és anyagi ráfordítást.

Pethőhenye közigazgatási területén áthalad a “Horhosok útja” elnevezésű túraútvonal, melyet táblák jeleznek. A túrázók száma egyre növekszik, ami sajnos több személlyel is jár. Nem vigyáznak a környezetre, a túraútvonal tele van eldobott üvegekkel, műanyag flakonokkal, papír- és neylon hulladékkal, ami nem megengedhető. Ezzel a közeljövőben foglalkozni kell, a helyzet nem maradhat így, Pethőhenye nem válhat a túrázók szemétdombjává.

Tekintettel arra, hogy a falu belterületén az egészség megőrzése érdekében nem engedélyezett a tűzgyújtás, az Önkormányzat ingyenes szolgáltatás keretében gondoskodik a növényi hulladék külterületre történő szállításáról.

Az ISPA projekt eredményeképpen Zalaegerszegen 2 db hulladékudvar (*Parki út; és Búslakpuszta 0182/13 hrsz.*) valósult meg, ahová a programban résztvevő települések ingatlantulajdonosai a települési hulladék részét képező elkülönítetten gyűjtött hulladékot meghatározott feltételek szerint beszállíthatják. A hulladékudvaron gyűjthető hulladékok köre és mennyisége az alábbi linkre kattintva látható.

<http://zkn.hu/index.php/tevekenysegek/hulladekudvarok>

2. Vízvédelem:

A víz védelme kiterjed a felszíni és felszín alatti vizekre, azok készleteire, minőségére (beleértve a hőmérsékleti viszonyait is), és mennyiségére, a felszíni vizek medrére és partjára, a víztartó képződményekre, és azok fedőrétegeire, valamint a vízzel kapcsolatosan - jogszabályban vagy hatósági határozatban - kijelölt megkülönböztetett védelem alatt álló (védett) területekre.

Pethőhenye a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint a felszín alatti víz állapota szempontjából a fokozottan érzékeny besorolású települések közé tartozik. A Balaton vízgyűjtő területén helyezkedik el, a Zala folyóval és az árterületével is érintett. Az árvízvédelmi töltés 24 ingatlanon halad át, melyből 22 ingatlan magántulajdonban 2 ingatlan pedig önkormányzati tulajdonban áll. Pethőhenyét védő mintegy 425 méter hosszú árvízvédelmi töltés elöregedett, nem tudja eredeti szerepét betölteni, állandó fenyegetést jelent a község lakossága számára. Az elmúlt 10 évben háromszor öntötte el a környékén lévő lakóházakat az átszakadó gát.

A magántulajdonban álló ingatlanokra Zalaszentiván Községi Közös Tanács és mindenkori jogutódja javára vízszolgalmi jog került bejegyzésre. 1990.-ben a tanácsrendszer megszűnésével megalakultak az önkormányzatok, s a Zalaszentiváni Községi Közös Tanács egyik jogutódja Pethőhenye Község Önkormányzata lett, így jelenleg az árvízvédelmi töltés kezelője Pethőhenye Község Önkormányzata. Az árvízvédelmi töltés megerősítésére az önkormányzat a TOP-2-1-3-16-ZA1 kódszámú, Települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztés címmel meghirdetett pályázati kiírásra pályázatot nyújtott be, sajnos eredménytelenül. A pályázat elutasításra került. Amennyiben lesz ismételt pályázati lehetőség úgy az önkormányzat élni fog a pályázati lehetőséggel, hiszen kiemelt probléma a gát jelenlegi állapota.

A Zala folyó szennyezettségének megszüntetése elsődleges prioritást kellene, hogy élvezzen, el kellene távolítani a víz felszínéről a PET palack és egyéb veszélyes hulladékokat, melyeket nem kellene végig úsztatni a Zalán. Fontos lenne a Pethőhenyei vízimalom újból indítása, amely a zöld energiának lehetne egyik eleme, egyes mérések szerint kétszer 20 kw-os kiserőművet tudna működtetni. A víz visszaduzzasztása a vízi állatvilágnak is előnyére válna.

2.1. Talajvíz és ivóvízellátás

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45. § (7g) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Kormány elfogadta a vízkészletvédelmi országtérkép és a kockázati besorolás elkészítéséről és felülvizsgálatáról szóló 319/2023. (VII. 17.) Korm. rendeletet, melynek alapján az Országos Vízügyi Főigazgatóság honlapján megtekinthető a **vízkészletvédelmi országtérkép**, amely a háztartási talajvízkutak jövőbeni engedélyezésében központi szerepet tölt be. A vízkészletvédelmi-országtérkép a kút létesítési helye tekintetében az ország területét ivóvízbázis-védelmi szempontból kategorizálja: elhatárolja az ivóvizet biztosító karszt képződményeket és ivóvízbázis-védőterületeket az egyéb övezetektől. <http://geoportal.vizugy.hu/vizkeszletvedelem/>

Az országtérkép alapján Pethőhenye Csortáni része vízkészletvédelmi szempontból kockázatos terület, a település többi része kockázatmentes területnek minősül.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény a mezőgazdasági termelők és a háztáji gazdálkodók számára megnyugtatóan rendezi az engedély hiányában létesített háztartási és a mezőgazdasági öntözési célú kutak helyzetét, a 2024. január 01. előtt engedély nélkül létesített, ötven méternél nem mélyebb és az első vízzáró réteget nem érintő háztartási kutakat, valamint a mezőgazdasági öntözési célú kutakat teljeskörűen mentesíti az engedélyezési kötelezettség alól (kútamnesztia). Ezek a kutak így jogszerűen létesíthetnek minősülnek.

Az elfogadott törvény az utólagos kútengedélyeztetés megszüntetésével a háztartási kutak létesítését és üzemeltetését megkönnyíti azzal, hogy a vízvédelmi szempontból érzékeny vízkészletet érintő területen az ötven méteres mélységet és az első vízzáró réteget el nem érő háztartási kút létesítését, üzemeltetését és megszüntetését **az engedélyköteles körből átsorolja bejelentés-kötelessé.**

A törvény egyidejűleg a jegyzői engedélyezés alá tartozó azon háztartási kutaknál, amelyek nem érintenek érzékeny vízkészletet, ötven méternél nem mélyebbek és az első vízzáró réteget nem érik el, a jövőre vonatkozóan megszünteti az engedélyezési kötelezettségét.

A törvény kiindulópontja a vízbázisok védelme, a vízkészlet fenntartása, és a jövő nemzedékek számára történő megőrzése érdekében a vízkészlet-védelmi szempontból védendő területeket megjelölő országtérkép alkalmazása. A területi kockázati kategóriáknak azért van jelentősége, mert a háztartási kút létesítési helyétől függ, hogy a kút engedélymentes vagy bejelentés köteles körbe tartozik. E törvényi rendelkezések biztosítják, hogy a vízbázist jelentő rétegekbe a kútból ne jusson szennyeződés, és az ivóvízbázis így ne csökkenjen, valamint, hogy a vízkivétel mennyiségi keretek között maradjon.

A törvény másik sarokpontja a háztartási vízigényt kielégítő kút fogalmának bevezetése a háztartási vízigény fogalmának egyidejű meghatározásával. A háztartási vízigény a természetes személy évi 500 m³-t meg nem haladó mértékű, ivóvíz-ellátási célú vagy a személyes és a háztartásban felmerülő vízhasználatot jelenti. E definíció megállapításával a törvény a vízkivételre mennyiségi korlátot rögzít.

A törvény harmadik alappillére pedig az, hogy a szabályozás tárgyát képező háztartási kút talpmélysége az ötven métert nem haladja meg és az első vízzáró réteget nem éri el. E kettős feltétel biztosítja, hogy a háztartási kút semmiképpen ne érintsen a vízzáró réteg áttörésével ivóvízbázist.

Az új szabályozás tehát a házi vízigényt kielégítő, sekély (talajvíz) kutakra terjed ki. E kutak – szabályos kialakítás és elhelyezés esetén – a vízkészletvédelmi szempontból kockázatot nem jelentő területeken nem okoznak jelentős környezeti hatást, és nem veszélyeztetik az ivóvízellátást biztosító jelenlegi és távlati vízbázisok jó minőségét és az azokból történő vízkivételt.

A településen az ivóvíz szolgáltató a Zalavíz Zrt. Közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza 5 km. *A legfrissebb adatok szerint a 2021. évben az ivóvíz-hálózatba bekötött háztartások száma 184 db volt, az üzemelő közfolyók száma: 2. A háztartásoknak szolgáltatott ivóvíz mennyisége 17 000 m³ volt (összes szolgáltatott víz mennyisége: 17 060 m³). 2022-es adatok még nem állnak rendelkezésre.*

A vízi-közmű hálózat előregedett, felújításra szorul, ezt támasztja alá a gyakori csőtörések száma is. A vízhálózat hibáinak javítását követően a csapvíz gyakran elszíneződik vagy kellemetlen szagúvá válik. A vízfogyasztás utáni használati díjából az önkormányzat jelentős megtakarítással rendelkezik, melyet csak víziközmű, és szennyvízközmű felújítására fordíthat.

A fejlesztés irányát a szolgáltató által készített 15 éves gördülő fejlesztési terv szabja meg. A 2011. évi CCIX. törvény szerint a víziközmű-szolgáltatás hosszú távú biztosíthatósága érdekében - fenntartható fejlődés szempontjaira tekintettel - 15 éves időtávra gördülő fejlesztési tervet kell készíteni. A tervet az önkormányzat képviselő-testülete minden évben tárgyalja. Elsődleges cél az elöregedett vezetékek cseréje a település teljes területén.

2.2. Szennyvízkezelés

A településen a Zalavíz Zrt. látja el a vezetékes szennyvízelvezetéssel és ártalmatlanítással kapcsolatos feladatokat. A legfrissebb 2021. évi adatok szerint a közüzemi szennyvíz gyűjtőhálózat hossza: 7,8 km. A szennyvízhálózatba bekötött lakások száma 149 lakás. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett összes szennyvíz mennyisége 10 900 m³. A házi derítőben képződött háztartási szennyvíz összegyűjtéséről, elszállításáról és ártalommentes elhelyezéséről a korábbi időszakhoz hasonlóan az Észak-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt. gondoskodik.

A 2021-es év folyamán a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatornahálózatba) bekapcsolt lakások száma: 2 db. 2022-es adatok még nem állnak rendelkezésre.

Ezen ingatlantulajdonosoknak felhívtuk a figyelmét, hogy a környezetvédelmi és építésügyi jogszabályok értelmében a szennyvíztárolás csak végső megoldásként alkalmazható, ezért amennyiben az ingatlanuk előtt rendelkezésre áll és műszakilag megoldható, kötelező a közcsatornára való mielőbbi rákötés. Amennyiben nem áll rendelkezésére a közcsatorna, vagy műszakilag nem megoldható a rákötés, a szennyvíztárolás kizárólag zártan, szivárgásmentes kialakítással, rendszeres ürítéssel és ellenőrzött szállítással – a jogszabályokban foglaltak szerint - történhet.

Az önkormányzat felismerte a problémát, hogy a település zártkerti részén életvitelszerűen lakóknak is megoldást biztosítson a termelődő szennyvíz ártalmatlanítására. A kisebb kapacitású, egyedi szennyvízkezelő berendezések segítségével a tisztított szennyvíz felszíni vízbe vagy elszikkasztás után talajba vezetése elősegítheti, hogy a település környezetterhelése csökkenjen. A VP6-7.2.1.2-16 kódszámú „Egyedi szennyvízkezelés” című pályázatot benyújtotta korábban az önkormányzat, melynek megvalósításával 22 db lakóingatlan, és 2 db. közösségi célt szolgáló ingatlan szennyvízkezelési problémája oldódott volna meg, azonban a pályázat elutasításra került, mivel zártkerti besorolású ingatlanokat a pályázatban nem támogattak.

Zalaistvánd, Bucsuszentlászló végpontoktól Pethőhenye irányába lévő falvaknak a településen van a szennyvíz fogadó, és továbbító pontja, mely havi rendszerességgel javításra szorul. Mivel a szennyvízműtárgynak az önkormányzat a tulajdonosa, ezért Pethőhenyét terheli a felújításával kapcsolatos összes költség. Az önkormányzat nem tudja tovább vállalni a több település szennyvizének kezelését ellátó szennyvízműtárgy működtetését, meghibásodás esetén annak finanszírozását, ezért jelenleg is folynak a tárgyalások az érintett önkormányzatokkal a felmerülő költségek megosztása céljából.

2023. január 30. napján, rendkívüli ülés keretében a Képviselő-testület megtárgyalta az Észak-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt. 01-ÁLT/24134-1/2022. ügyszámú, a *szennyvíz-átemelők felújításának finanszírozása* ügyében kelt levelét.

A Képviselő-testület egyetértett azzal, hogy a szennyvíz-átemelők finanszírozásának kérdését közös pénzügyi alap létrehozásával - elkülönített pénzügyi bankszámla nyitásával - oldják meg az érintett önkormányzatok 2023. január 1. napjától.

Az önkormányzat az elkülönített számla kezelésével, nyilvántartásával a Zalavíz Zrt.-t bízza meg, továbbá egyetértett a Zalavíz Zrt. által javasolt összegekkel, mely szerint 2023. évben a Pethőhenye Község Önkormányzata a Zalavíz Zrt.-nél kezelt éves használati díjából 300 000 Ft-ot a pethőhenyei átemelő, további 300 000 Ft-ot pedig a zalaszentiváni átemelő felújításának finanszírozására fordít.

2.3. Csapadékvíz elvezetés:

A települést körülölelő dombokról lezúduló csapadék sok gondot okoz a településen. Ezért Pethőhenye Község Önkormányzata a település csapadékvíz-elvezető hálózatának fejlesztését, illetve a település belterületének védelmét szolgáló vízi létesítmények fejlesztését, a csapadékok károkozás nélküli kezelését, korszerű vízgazdálkodási eszközök felhasználásával a rendelkezésre álló forrásoktól függően több ütemben kívánja megvalósítani.

Elsődleges cél a község központjában lévő **temető csapadékvíz-elvezetése**, mely egy löszös partfallal határolt területen fekszik. Csapadékvíz-elvezetés hiányában a temetőből a csapadék a partfal oldalán hömpölyög le, ami folyamatosan erodálja a partfal laza löszös talaját. A partfalról kisebb nagyobb részek szakadnak le, a köztemető egyre fogy, s ha ez a folyamat nem áll meg, úgy a partfal széléhez közel lévő sírok el fognak tűnni, illetve a ravatalozó épülete is veszélyben lesz. A temető már a XIX. században is temetőként funkcionált, a temetkezés napjainkig folyamatos, így történhetett meg, hogy a domboldalból egyes helyeken már a korábbi temetkezések maradványai, emberi csontok látszanak ki. A partfalról lefolyó csapadékvíz árok hiányában a Hunyadi utcán, és a környező ingatlanokon hömpölyög tovább. A partfal további omlásának elkerüléséhez szükséges a temető területén csapadékvíz-elvezető létesítmények kiépítése.

A községi árkok nagy része eltelítődött, funkciójuk betöltésére alkalmatlanok. Az ingatlantulajdonosok többsége nem tisztítja az ingatlan előtt húzódó árkot, így azok egy idő után beiszapolódnak, nem képesek a csapadékvíz elvezetésére, így a víz máshol tör utat magának. A településnek vannak olyan részei, ahol karbantartás hiányában már nem is lehet árkot látni. A teljes település árkolására az önkormányzatnak anyagi forrása nincs, marad pályázati lehetőség, illetve az ingatlantulajdonosok felszólítása.

3. Levegő védelem:

A levegőminőség alakulásában a lakossági fűtés mellett jelentős szerep jut az avar és kerti hulladék égetése.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (4) bekezdés b) pontja hatalmazta fel a települési önkormányzatok képviselő-testületeit, hogy rendeletben állapítsák meg a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokat. A törvény hivatkozott rendelkezése jelenleg is hatályban van, bár korábban a 2020. évi LI. törvény 2021. január elsejei hatállyal hatályon kívül helyezte a rendeletalkotásra felhatalmazást biztosító rendelkezést. Pethőhenye község önkormányzata nem élt, és nem is fog élni a rendeletalkotási lehetőséggel, a településen tűzgyújtásra nem jelölt ki időszakot.

Elnézve a környező községeket a tapasztalat az, ha van olyan nap amikor lehet égetni az avar és kerti hulladékot, akkor mindenki nekiáll tüzelni, tüzelik az éghető és éghetetlen anyagokat, a település teljes területe füsttel borított. Mindezek miatt döntött úgy az Önkormányzat, hogy nem vezet be tüzelési napokat, inkább felajánlja segítségét a hulladék elszállításához, vagy komposztálásához. Ezen intézkedésével sokat javít a levegő minőségén. A 2022-ben elfogadott

helyi rendeletben mindezek pontosan megfogalmazásra kerültek, illetve a fentiekben már említésre került a növényi hulladék elszállítatásának lehetősége.

A megújuló energiák alkalmazásával is javítható a levegő minősége, erre számos pályázati lehetőség kínálkozik mind a magánszemélyek, mind a vállalkozások részére. Az Önkormányzat céljai közt szerepel a faluházra napelem felszerelése, illetve egyéb megújuló energiák alkalmazása. Amennyiben pályázati lehetőség nyílik energetikai korszerűsítésére, úgy az önkormányzat szándékában áll élni a lehetőséggel.

A közlekedés okozta légszennyezettség jelenleg nem számottevő a településen, és mivel az M9-es autópálya beruházás leállításra került, így ez pár éven belül valószínűleg nem fog változni.

Parlagfű okozta szennyezés egyre kevesebb alkalommal fordul elő, elsősorban a település külterületi részein jellemző a nagy mennyiségű előfordulása.

4. Épített környezet

2019-ben elfogadásra került a településkép védelméről szóló 7/2019. (VIII.30.) önkormányzati rendelet, amelynek elsődleges célja, a település épített- és táji értékeit felkutatva, azok helyi védelmét, valamint a kialakult jellegzetes településképp megőrzését és annak tervszerű, harmonikus továbbfejlesztését szakmailag előkészítse, megalapozza. Településképpérvényesítési eszközökkel elősegítse a kedvező utcakép, településképp kialakulását. A településképi rendelet 1. függeléké védetté nyilvánított helyi építészeti örökségnek egyedül a Makovecz Imre által tervezett Szent István király római katolikus templomot tekinti. Ezen túlmenően az 1 függelék tételesen felsorolja az egyedi tájéértékeket, melyek nincsenek helyi védelem alá vonva.

Az 1960-80-as években épült épületállományt az országszerte elterjedt sátoztetős kockaházak képviselik. A településen lévő eladó családi házak új gazdára találtak, elindult a lakások felújítása, mely köszönhető a Kormány által meghirdetett otthon teremtési támogatásnak is.

Idén a település a Miniszterelnöki Hivataltól 150.000.000 Ft összegű vissza nem térítendő támogatást kapott a templom, a ravatalozó, és a temető kapu felújítására.

Az Önkormányzat pályázatot nyújtott be a VP6-19.2.1-39-4-17 Komplex térségi és tematikus szolgáltatások fejlesztése Bakancsos és/vagy kerékpáros túra útvonalak szolgáltatás kialakítása, vagy meglévő szolgáltatás továbbfejlesztése című pályázati felhívásra. Projekt címe: Kerékpáros pihenő kialakítása, kerékpáros tároló elhelyezése. Projekt megvalósulás helyszíne: 8921 Pethőhenye, Szabadság út 31. 273 hrsz. A várható összes költsége bruttó 11 681 959 Ft, a megpályázott támogatás összege 10 000 000 Ft, melyet elnyert az Önkormányzat, a project végrehajtása még nem kezdődött el.

A Tájháznál lévő kút felújításra került. Ez a kút 30 m mély is meglehet, belseje téglával kirakott. Sajnos víz az már nincs benne, de a betemetése nagyon sokba került volna.

4.1. Potenciális szennyezőforrások:

A település területein bár elszórva találhatunk elhagyott hulladékot, nincs illegális hulladéklerakó. Jellemzően a zártkertekben zártan megépített közműpótlók működnek a településen, így ezek nem veszélyforrások.